ДО
АКАД. НИКОЛАЙ ДЕНКОВ
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
ЧЛЕНОВЕТЕ НА МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Г-Н КРЪСТЮ КРЪСТЕВ
МИНИСТЪР НА КУЛТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

2 декември 2023

СТАНОВИЩЕ

Относно: Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за филмовата индустрия, предложен за обществено обсъждане

Настоящото становище е на УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ на СДРУЖЕНИЕ ЖЕНИ РАБОТЕЩИ В КИНО ИНДУСТРИЯТА В БЪЛГАРИЯ, в процес на регистрация.

Уважаеми г-н ДЕНКОВ,
Уважаеми Дами и Господа от МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ,
Уважаеми г-н КРЪСТЕВ,

Благодарим Ви за усилията и грижите за спасяване и нормализиране на кинопроцеса в България!

С настоящето становище бихме искали да изразим подкрепата си за въведените с Постановлението на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за филмовата индустрия (ППЗФИ), предложен за обществено обсъждане промени. Те са важни и необходими за нормалното функциониране на филмопроизводството в България.

Филмовият процес у нас е практически спрян от постоянно блокирани сесии, най-често заради липсата на нормативна уредба за изчисляване на **средната оценка**, в подкрепа на което Съда се произнесе многократно. Това е уредено в настоящето Постановлението на Министерския съвет за изменение и допълнение на ППЗФИ **и ще отпуши кинопроцеса и нас**. Напомняме ви с тревога, че 18 игрални филма са блокирани и респективно 1800 творци не могат да упражняват професиите си (по около 100 творци на филм).

По-долу се спираме по-подробно на 4 основни точки, като ПОДКРЕПЯМЕ и вярваме, че трябва да намерят своето място в ППЗФИ и всички останали промени в Предложението на Министерски Съвет за промени и допълнения в ППЗФИ:

§1
Член 50, ал. 1 се изменя така:
„(1) След приключване на заседанието на комисията и предаване на всички оценъчни карти по чл. 49, ал. 1, т. 2, секретарят на художествените комисии извършва служебна оценка, изразена в точки, за всеки проект съгласно чл. 27, ал. 1, т. 5 от ЗФИ по критерии, посочени в оценъчните карти. Получената служебна оценката се прибавя към средната аритметична оценка на всеки отделен проект, съгласно чл. 49, ал. 2. Така получената крайна оценка се нанася в обобщените оценъчни карти и въз основа на нея се определя окончателното класиране на проектите.“

Мотиви:

Предложният подход за изчисление на средната оценка на филмовите проекти е така, както е в Постановлението на Министерския съвет за изменение и допълнение на ППЗФИ, е правилен и **единствения обективен критерий с който може да се преодолее практиката на лобизъм и субективизъм при оценяване на проектите**. Предложенията за намаляване тежестта на обективния критерий от председатели на организации отразява често тяхното лично мнение.

Подчертаваме, че то е в разрез със становището по въпроса от най-голямата професионална филмова организация – Съюзът на Българските Филмови Дейци, с което ние сме солидарни. В цял свят успеха на режисьор и продуцент на световно легитимните фестивали/или от зрителите е фактор с огромна важност при оценката на бъдещи проекти и никой не го подлага на съмнение. У нас обаче този подход среща яростен отпор, което няма аналог никъде в Европа.

Промяна на оценъчни карти и занижаване на значението на опита на основните творчески лица в проекта е напълно недопустимо според нас. Такова е и становището на **Съюза на българските филмови дейци**. Ако изобщо някога това се подложи на обсъждане, то трябва да е обширно и да включва много по-голяма част от филмовата общност, какъвто не е в момента случая.

Считаме занижаване на средната оценка, която е **единственият обективен критерий при оценка на филмови проекти** за вредна за качеството на избраните филми и **предпоставка за прокарване на лобиране и лични интереси при избора на филми чрез увеличаване на значението на субективните оценки**.

Ето защо категорично се противопоставяме и разграничаваме от предложенията за намаляване на служебната оценка като **несъстоятелни и в противоречие с Европейските практики и в ущърб на интереса за развитие на българското кино, в контекста на европейското и световно филмопроизводство**.

§ 2
Чл. 8.2. или Чл.8.3.2: Относно това НСК да дава становище по „одобрения списък с фестивали“, а Директора на НФЦ всеки м. октомври да одобрява НОВ и по-„балансиран“ списък с фестивали:

ПРЕДЛОЖЕНИЕТО ЗА изменение и допълнение на ППЗФИ: „*(2)* Ежегодно, до 30 октомври изпълнителният директор изготвя и публикува на интернет страницата на Агенцията списък с фестивали клас А и Б, в съответствие с акредитираните от Международната федерация на асоциациите на филмовите продуценти (FIAPF) фестивали и допълнен с тези на Европейската филмова академия (EFA), който списък осигурява равнопоставено присъствие на многообразието от видове филми. След получено становище съгласно ал. 1, т. 2, изпълнителният директор утвърждава списъка с фестивали клас А и Б не по-късно от датата на обявяването на заповедта за определяне на първата конкурсна сесия за годината. В случай че в срока по изречение второ не е утвърден списък с фестивали клас А и Б, въз основа на който ще се извършва служебна оценка от Агенцията по чл. 27, ал. 1, т. 5, буква „г" от ЗФИ, се прилага списък, одобрен през предходната година.“

Съгласни сме, че освен в горната точка, легитимните фестивали са въведени **и при селекцията на ЕКСПЕРТИ, избиращи българските филми**.

Мотиви:

Нелогично и необосновано е въвеждане на практиката в България да „предлага и/или одобрява“ фестивалите от А и Б категории, **които са вече одобрени от FIAPF - световната организация за легитимация на фестивали**. Списъкът е посочен на техния сайт, приложен с линк по-долу. Този списък е допълнен и с **одобрените фестивали и от Европейската Филмова Академия и референтните американски фестивали –** Телюрайд, Сънданс, Трайбека, Чикаго, Палм Спрингс, Ню Йорк Филм Фест, SXSW, Slamdance, Hot Docs.

Това са легитимните фестивали, признати от цялата Световна и Европейска кинообщност, които имат история, мисия и авторитет да утвърждават културната идентичност и филмовото изкуство в света и Европа. Единствено към тях има резон да се добавят продуцираните и подкрепени от НФЦ утвърдени фестивали с дългогодишно съществуване и конкурсен характер, но няма логика да влизат фестивали, които не отговарят на по-горните критерии, нито има логика НСК или който и да е в България да преценява допълнително кои фестивали са легитимни и с висок статут и кои не. Всяко добавяне към тези фестивали би довело **до обслужване на определени лични интереси** на, създателите на филми, които нямат успех на световно признатите фестивали, чийто списък от десетилетия е онлайн.

Предложенията **при селекцията на ЕКСПЕРТИ**, селектиращи българските филми да важат други „нашенски списъци“ от фестивали, а не легитимните в цял свят е неразбираемо е и недопустимо.

LINK FOR FIAPF accredited festivals - тук има А категория, Б категория, документални и за късометражни филми и линк към фестивалите, одобрени от на Европейската филмова академия: игрални, документални и детски фестивали и късометражни фестивали.

§ 3
§ 3 Чл. 40е.6. (1) Съгласни сме че а) и б) остават както са до сега. Промяната от ДВА филма на ТРИ филма каса Продуценти и Оператори, съответно в) и г):

в) в буква „б“ думата „два“ се заменя с „три“, а след думите „филмов фестивал“ в края на изречението се поставя запетая и се добавят думите „акредитиран от Международната федерация на асоциациите на филмовите продуценти (FIAPF) или Европейската филмова академия (EFA)“;
г) в буква „в“ думата „два“ се заменят с „три“, а след думите „филмов фестивал в края на изречението се поставя запетая и се добавят думите „акредитиран от Международната федерация на асоциациите на филмовите продуценти (FIAPF) или Европейската филмова академия (EFA)“;

Съгласни сме, че а) и б) трябва да остане както е в предложението на МС, обратното ще доведе до неравностойно отношение към младите режисьори и до включване на по-малко жени-режисьори в комисиите!

Мотиви:

Не подкрепяме изразените становища и предложения „режисьорите и сценаристите-експерти да имат най-малко **ТРИ** пълнометражни игрални филма, **финансирани по реда на ЗФИ,** които са имали селекция в официална програма на „филмов фестивал“ (?) или разпространение (?), или показ в страната или в чужбина;“ би имало следните негативни ефекти:

1. По този начин **нямат шанс НОВИ ТВОРЦИ да бъдат включени в регистрите** за експерти на режисьори и сценаристи, което освен ретроградно, води до „постоянни лица в комисиите“, частни интереси и необективност.
2. В скоро време **няма да бъдат включени ЖЕНИ-РЕЖИСЬОРИ**, които и без друго са малцинство. Нещо повече, ако това предложение беше валидирано от МС, **ще извади от списъка експерти жени-режисьори, които са вече в този списък,** с което жените експерти стават още по-малко отколкото са сега. Това е в противовес на **европейските и световни тенденции, стратегии и постижения по линия на inclusivess & equality!** Това на практика ще означава че 3 или 4 режисьори жени (със сериозни постижения на световно признатите фестивали!) които следващата година биха отговаряли на условията да са вписани като експерти, защото сега завършват втория си пълнометражен филм, при вдигане на летвата на 3 филма няма да успеят да станат експерти - оценители поне още 5-7 години. Нещо повече, тази поправка означава че жени-режисьори, които са вече в списъка с експерти – ще трябва да излязат от него!!
3. С обвързването на филмите да с произведени само с държавна подкрепа, се изважда от списъка значими български филми с международно признание на акредитираните фестивали, които са реализирани без такава подкрепа;
4. С необвързаното на филмите които се зачитат с „акредитираните фестивали“ биха се допуснали като „експерти“ колеги с филми без международно признание, срещу колеги с по-малко на брой филми, но с международно признание. Трябва да се постави логичния регламент в тази част, а именно ***да имат фестивален показ/признание на фестивали от СПИСЪКА НА FIAPF Accredited Festivals и фестивалите на ЕФА.***

§ 4
Чл.40е.6.(1) г) Подраздел „Режисьор на сериали“ – ако е „режисирал минимум 6 серии в сериал“:

ЦИТАТ ОТ ПРЕДЛОЖЕНИЕТО ЗА изменение и допълнение на ППЗФИ:
д) в буква „г“ думите „главен (основен) сценарист на всички епизоди“ в края на изречението се заменят с „главен или основен сценарист, участвал в целия сериал или в целия сезон на сериала“;

Мотиви:

При досегашната дефиниция само „главни сценаристи“ да участват в комисиите често е невъзможно да се избере експертна комисия, защото има общо 4 или 5ма „главни сценаристи“ в България, на всяка или почти всяка сесия те участват с проект или са в конфликт на интереси, тоест не могат да участват като комисия и в резултат на това се тегли жребий от друг групи с експерти, които не са специалисти по темата за сериалите.

С настоящето предложение на изменение на ППЗФИ за експерти са допуснати сценаристи били в целия сезон на даден сериал, с което възможните експерти вече от 4-5 стават около 30. **Това ще повдигне експертността на комисиите и в резултат на това качеството на избраните сериали за финансиране.**

ОБОБЩЕНИЕ:

Намираме още доста ползи и преодолени недостатъци в *Постановлението на Министерския съвет за изменение и допълнение на ППЗФИ, като например възможността комисиите да заседават при физическо отсъствие на член на Комисия, но с дигитално присъствие – нещо, което ще прекрати безкрайното отлагане на заседания; има изчистени процедури при tax incentive, за да не изброяваме всички, искаме да повторим в заключение, че:*

По принцип сме съгласни и подкрепяме Постановлението на Министерския съвет за изменение и допълнение на ППЗФИ. Не подкрепяме предложенията насочени към заобикаляне на обективното изчисляване на служебната оценка, произволното определяне на списък с фестивали, ограничаването на възможността на нови творци (режисьори и сценаристи) и в частност жени, упражняващи тази професия на практика да бъдат изключени от процеса на взимане на решения.

Оставаме с вяра, че ППЗФИ ще заработи в най-кратки срокове, което ще прекрати безразборното блокиране на сесии и **ще отпуши кино процеса в България,** създавайки стабилна творческа среда за киното в България.

Благодарим Ви.
С уважение:
Управителен съвет на Сдружение на жени кино-творци в България

Катя Тричкова, продуцент
Зорница София, режисьор, сценарист и продуцент
Мира Сталева, директор на София Филм Фест, София Мийтингс,
в борда на директорите на Европейската Филмова Академия